

TÜSİAD CUMHURİYETİN 100. YILI KUTLAMA ETKİNLİĞİ**ORHAN TURAN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI, AÇILIŞ KONUŞMASI****5 Ekim 2023**

Hoş geldiniz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını büyük bir heyecanla, gururla ve coşkuyla kutladığımız bu etkinliğimizde, bizimle aynı duyguları paylaşarak bu salonu dolduran tüm konuklarımızı, TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Hepimiz çok yoğun duygularla buraya geldik.

Duyguların sözlere sığmadığı yerde, sanat konuşmaya başlar. Bu anlamlı gecede coşkumuzu sanatla ifade edeceğiz.

Sahnede yer alacak tüm sanatçılarımız ve konuşmacılarımızın yanı sıra, etkinliğimizin düzenlenmesinde işbirliği yaptığımız İstanbul Kültür Sanat Vakfı'na teşekkür ediyoruz.

Bildiğiniz gibi cumhuriyetin temel kazanımlarından biri çağdaş ve eşit eğitim.

Üyelerimiz uzun yıllardır sosyal anlamda en büyük yatırım ve katkıyı eğitime yönlendirmiştir. Biz de bu kapsamda Türk Eğitim Vakfıyla işbirliği yaptık. Kendilerine teşekkür ediyoruz.

Değerli konuklar,

Cumhuriyetimiz, kökleri tarihin derinliklerine uzanan yüz yıllık bir çınar.

19. yüzyılın sonlarından 20. yüzyılın ortalarına kadar uzanan ve toplumsal çalkantılar, devrimler, savaşlarla dolu olan dönem, imparatorlukların çözülme çağıdır.

Zamanın ruhu, imparatorlukların tasfiyesi ve yerine, milli devletlerin yükselişinden yanaydı. Dünyanın ekonomik ve siyasi düzeni tepetaklak oluyordu. Zamanın ruhunu okumak hiç de kolay değildi.

Bu zorlu dönemde bizim şansımız, çağın çağrısını daha ilk andan itibaren mükemmel kavrayan bir önderin, Mustafa Kemal Atatürk'ün varlığıydı.

Mustafa Kemal 1919'da işgal altındaki bu ülkeyi istiklaline kavuşturmak için, millete doğru yola çıktı. Büyük Nutuk'unda vicdanında sakladığı bir milli sırdan söz eder.

Bu sır ne askeri bir strateji, ne siyasi bir tasarı, ne de ayrıntılı bir eylem planıydı. Bu sır yeni bir toplumsal bünye, yeni bir idare ve yeni bir gelecek tasavvurunu içeriyordu. Bir dönüşüm iradesine ihtiyaç vardı. Köhnemiş, kendini yenileme yeteneğini kaybetmiş toplumsal ve siyasi düzen terk edilmeliydi. Çağın gereklerini cesurca kucaklayan modern bir cumhuriyet kurulmalıydı.

Tüm mücadeleye yön veren, bu hedef oldu. İşte bugün, bu hedefin yerine gelmiş olmasının büyük gururunu yaşıyoruz.

Doğru, Mustafa Kemal kimsenin aklına bile getiremediği cesareti ve cüreti gösterdi. Ama en cüretli adımları atarken bile en geniş ittifakın ve toplumsal rızanın sağlanmasına dikkat edildi. İşte, Mustafa Kemal'i kurucu önder Atatürk yapan da, bu oldu. Bu yüzden Atatürk bugün de hala bizlere ilham vermeye devam ediyor.

Değerli Konuklar,

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş tarihi, halkın gelişme ve kendini dönüştürme yeteneğinin de destanıdır.

Cumhuriyetin ilanıyla kısa süre içinde, laiklik, kadın hakları, bütün yurttaşların toplumsal, siyasal ve hukuksal eşitliği gibi, devasa adımlar atıldı. Cumhuriyetin bu kazanımları milletçe benimsendi; derinlere kök saldı ve geri döndürülemez bir nitelik kazandı.

Ülkeyi Batı'nın bir parçası haline getirmeyi amaçlayan reformlara dengeli, gerçekçi ve akılcı bir dış politika eşlik etti. Türkiye'nin çağdaş uygarlıklar arasında hak ettiği yeri alması sağlam ilkeler üzerine kurulmuş dış ilişkiler sayesinde olabilecekti.

İktisadi planda ise, serbest piyasayı esas alarak özel girişimcilerin dinamizmi ile kamunun iktisadi gücü birleştirildi. Ekonomi birinci öncelik haline getirildi. Büyük bir sanayileşme ve kalkınma hamlesi başlatıldı.

İleri düzenlemeler ve yeni kurumlar aracılığıyla eğitim, bilim ve teknoloji, kültür ve sanat alanlarında, yeniden doğuş ölçeğinde bir canlanmanın önü açıldı.

Cumhuriyetin bütün bu alanlardaki yüz yıllık kazanımlarının haklı gururunu yaşıyoruz.

Bununla birlikte, ikinci yüzyıla girerken önümüzde yeni bir dönemeç var.

Bu dönemeçte dünyamızı ve ülkemizi ağır sorunlar tehdit ediyor. Yaşamsal ağırlıkta bir dizi sorunla yüzleşmek ve başa çıkmak durumundayız.

TÜSİAD olarak bu çerçevede, cumhuriyetin 100. yılı için özel bir proje yürütüyoruz. Farklı kesimlerden ve uzmanlık alanlarından katılımcıları davet ettiğimiz çalıştaylar düzenledik.

Cumhuriyetimizin önündeki meseleler ve yapılması gerekenler için, şimdi "söyleşme" zamanı dedik. Dört kritik sorunun cevabını aradık:

- Cumhuriyeti ve demokrasiyi birlikte nasıl güçlendireceğiz?
- Ulusal stratejimizi küresel dönüşümler içinde nasıl konumlandıracağız?
- Ekonomik kalkınmayı sağlarken, çevreyi nasıl koruyacağız?
- Refahı artırırken, bölüşümü daha adil nasıl yapacağız?

Bu projemizin çıktılarını aralık ayında paylaşacağız. Çalışmamızın ikinci yüz yılımıza girerken toplumsal diyaloga katkı sağlamasını umuyorum.

Değerli Konuklar,

Hep özlemini duyduğumuz sıçramayı yapmak için, yüzüncü yılını kutladığımız cumhuriyet tarihimiz bize ışık tutuyor.

Yapmamız gereken, çağın gerektirdiği dönüşümü doğru okumak. Bir yüzyıl önce Atatürk'ün yapmış olduğu gibi cesur ve kararlı olmak.

Cumhuriyetin harcı, Atatürk'ün, hedefe odaklanma ile gerçekçilik arasında kurduğu muazzam denge ile karılmıştı. Bugün ihtiyacımız olan da, bu.

Gereken dönüşümü ancak, toplumsal ittifakla sağlayabiliriz. Bu doğrultuda, toplumsal kutuplaşmaya son vermeli ve toplumun her kesimini harekete geçirmeliyiz. Cüretli ama gerçekçi adımlar atmamız. Toplumun kucaklaşmasını ve dönüşüm hedefine doğru, birlik ve sevgi içinde yola çıkmasını sağlamalıyız.

Biliyoruz ki, özgürlük ve ilerleme mücadelesi hiç bitmez.

Cumhuriyeti cumhuriyet yapan değerleri yeniden parlatmalıyız.

Demokrasi, eşit yurttaşlık, laiklik, ifade özgürlüğü, hukukun üstünlüğü, adil yargılanma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve 21. yüzyıla uygun bir eğitim, ihtiyacımız olan temeli sağlamlaştıracaktır.

Geleceğimize, bu kavramların hakkıyla hayata geçirilmesi yön verecek.

Gençlerimizin coşkusu ve enerjisi ile, bir yüzyıl önce olduğu gibi bugün de cesaret bulacağız. Tecrübemiz sayesinde bunu gerçekçilik ve ihtiyatlılık ile dengeleyeceğiz. Bütün bunları yapacak kapasiteye sahibiz. Gelin, Cumhuriyetin devrimci ruhunu yeniden uyandıralım.

Sorunları ve yapılması gerekenleri ortaya koyarken, elbette akıllı ve bilimi kullanıyoruz. Ancak daha fazlasına ihtiyacımız var. Bize başarıya azmi gerekiyor. Birlik ruhu ve heyecan da lazım. Burada sanat, spor, edebiyat, müzik devreye giriyor.

Bu gecenin ihtiyaç duyduğumuz birlik ruhuna, başarıya azmine, coşkuya ve heyecana katkıda bulunmasını diliyorum.

Yüz yıl önce yaptık, yine yaparız!

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.